

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **U. I.**
státní příslušnost Republika Uzbekistán
zastoupeného advokátkou Mgr. Beatou Kaczynskou
sídlem Masarykovy sady 76/18, 737 01 Český Těšín

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2019, č.j. OAM-62/ZA-ZA09-P15-PD3-2012, o prodloužení doplňkové ochrany

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokátky Mgr. Beaty Kaczynské se určuje částkou 8 228 Kč, která jí bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 19. 6. 2019, č.j. OAM-62/ZA-ZA09-P15-PD3-2012 žalované Ministerstvo vnitra ČR neprodloužilo žalobci doplňkovou ochranu podle ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Toto rozhodnutí žalovaný odůvodnil tím, že ohledně možnosti vycestování a návratu konkrétních občanů Uzbekistánu do země jejich původu došlo k řadě zásadních změn, které tento proces značně zjednodušují a u běžných občanů Uzbekistánu nepředstavuje již jejich samotný pobyt v zahraničí, absence potřebných dokladů, překročení platnosti výjezdni doložky či jiné podobné skutečnosti v případě jejich návratu do vlasti žádné zásadní ohrožení, či dokonce vážné újmy ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu. Je přesvědčen o tom, že v jeho případě jsou dány důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, neboť v případě návratu do Uzbekistánu mu i nadále hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť v Uzbekistánu dosud reálně nedošlo k takové výrazné změně, která by toto nebezpečí mohla jednoznačně vyloučit. Podle žalobce žalovaný rozhodl na základě nedostatečně zjištěného stavu věci a porušil tak ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Podáním ze dne 16. 10. 2019 pak žalobce prostřednictvím ustanovené právní zástupkyně namítal, že závěry žalovaného o zlepšení situace v Uzbekistánu a neexistenci nebezpečí vážné újmy v případě návratu žalobce do této země jsou předčasné a poukázala na informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2019, podle které Zastupitelský úřad v Taškentu nedisponuje bližšími informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Závěr žalovaného, že návrat běžných občanů Uzbekistánu do vlasti nepředstavuje již žádné zásadní ohrožení či dokonce nebezpečí vážné újmy, se jeví spíše jako spekulativní a založený na domněnkách. Pokud žalovaný poukazuje v odůvodnění svého rozhodnutí na informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 119896/2017-LPTP ze dne 22. 11. 2017 a to, že návrat do vypršení platnosti výjezdniho štítku nezakládá trestný čin nezákonného překročení hranice a legislativa nepředpokládá žádné sankce, pak v tomto směru byla situace naprosto totožná v době předchozích rozhodnutí žalovaného ve věci udělení doplňkové ochrany žalobci. Žalobce proto navrhoval, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2019, č.j. OAM-62/ZA-ZA09-P15-PD3-2012 a z připojeného správního spisu žalovaného téhož

číslo jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

5. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 23. 2. 2012. Důvodem podání této žádosti byla jeho snaha vyhnout se návratu do Uzbekistánu, jelikož se obává možného jednání bratra manželky, který by mu vyčítal její opuštění a odjezd do zahraničí. Také nesouhlasí s jednáním rodičů, kteří přepsali dům na jeho sestru, přičemž nemovitost měla připadnout jemu. Zároveň se návratu obává proto, že v minulosti bylo asi 100 navrátilců ze zahraničí uvězněno. Po případném návratu by bylo uzbekými státními orgány žalobci znemožněno vycestovat do zahraničí. O této žádosti rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 3. 2013 č.j. OAM-62/ZA-ZA09-HA03-2012 tak, že azyl podle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu žalobci neudělil a zároveň mu tímtož rozhodnutím udělil doplňkovou ochranu podle ust. § 14a téhož zákona na dobu 24 měsíců. Udělení doplňkové ochrany žalovaný odůvodnil odkazem na informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 123462/2011-LPTP pojednávající o stíhání a trestání uzbekých občanů, kteří požádali v jiné zemi o azyl, statut uprchlíka nebo jinou formu mezinárodní ochrany. Žalovaný také přihlédl k tomu, že žalobce svou vlast opustil před několika lety, pobýval v ČR bez souhlasu uzbekých státních orgánů a bez platného cestovního dokladu v důsledku čehož není vyloučeno, že v případě návratu mohl být státními orgány stíhán. Dalšími rozhodnutími žalovaného ze dne 9. 2. 2015 č.j. OAM-62/ZA-ZA09-HA18-PD1-2012 a ze dne 28. 3. 2017 č.j. OAM-62/ZA-ZA09-P16-PD2-2012 byla žalobci opakovaně prodloužena doplňková ochrana po dobu 24 měsíců. Poslední žádost o udělení doplňkové mezinárodní ochrany podal žalobce dne 16. 1. 2019. V ní uvedl, že se nemůže vrátit zpět do Taškentu, protože tam není pro něj bezpečno a bojí se o svůj život. Dne 1. 4. 2019 byl s žalobcem proveden pohovor k této žádosti o prodloužení udělené doplňkové ochrany. Žalobce při něm uvedl, že dle jeho názoru přetrvávají důvody, pro které požívá doplňkové ochrany na území ČR. Do Uzbekistánu se bojí vrátit, neboť jej zadrží služba národní bezpečnosti a označí jej za vraha národa. Na letišti jsou špióni, kteří budou vědět, že požádal v České republice o azyl. Jeho příbuzní žijící v Uzbekistánu mají svoje problémy a nepomohli by mu. Naposledy byl ve vlasti v roce 2007, kdy přiletěl do České republiky a od té doby se tam již nevrátil. Žalobce dále uvedl, že v České republice má možná syna, ale není si tím jistý, neboť nejsou spolu v kontaktu. Nemá zde žádné ekonomické, kulturní vazby či jiné závazky. Žádost o udělení trvalého pobytu v ČR nepodal, protože jej nechce, ale požaduje azyl. Žije zde už 12 let a chce tady zůstat. Součástí správního jsou i informace o zemi původu žalobce, a to:

- informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 119896/2017-LPTP ze dne 22. 11. 2017,
- informace Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ohledně bezpečnostní a politické situace v zemi a
- informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2019 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a o návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí.

6. Podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanové lhůtě zabrání důvody na vůli požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o dva roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již nenarušuje, prodlouží se doplňková ochrana o jeden rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.
7. Žalobci tedy byla udělena doplňková ochrana rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 3. 2013. Tehdy žalovaný vycházel jednak z výpovědi žalobce a jednak z informací ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu, mimo jiné i informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 123462/2011-LPTP ze dne 29. 11. 2011, ze které citoval, že „Uzbecké občany, kteří požádali v jiné zemi o azyl, statut uprchlíka nebo jinou formu mezinárodní ochrany, považují uzbecké orgány za vlastizrádce, resp. za osoby, které s cílem pošpinit uzbecký režim a republiku jako takovou, záměrně uvedli v zahraničí nepravdivé nebo lživé údaje. Z tohoto důvodu hrozí neúspěšným žadatelům vrácením zpět do Uzbekistánu různé postihy, od psychického nátlaku až po vězení v závislosti na tom, jak je jejich jednání právně kvalifikováno. Jsou známy i případy, kdy neúspěšní žadatelé o azyl byli odsouzeni k 15 letům vězení za zcela jiné trestné činy, o kterých tito žadatelé tvrdili, že je nikdy nespáchali. Výše zmiňovaná zpráva dále uvádí, že uzbecké státní orgány pozorně sledují prakticky každou osobu, která se vrátí do Uzbekistánu po delším pobytu v zahraničí, a i když v Uzbekistánu de iure neexistuje žádný předpis, který by umožnil postihnout vlastního občana za to, že v jiném státě požádal o mezinárodní ochranu, de facto policie vždy najde nějaké ustanovení v trestním zákoně, které jí umožní žadatele o mezinárodní ochranu trestně stíhat“.
8. Nynější rozhodnutí žalovaného vycházelo z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 119896/2017-LPTP, v němž se mimo jiné uvádí, že uzbecké úřady mají přesný přehled o pobytu svých občanů v zahraničí. Vzhledem k velkému počtu Uzbeků v zahraničí se však aktivně zaměřují zejména na odpůrce režimu, na osoby, které jsou například vůči režimu kritické na sociálních sítích. Státní orgány mají také přesný přehled o výjezdech a návratech konkrétních osob. Informace dále uvádí, že obecně úřady Uzbekistánu evidují všechny své občany a tedy i osoby, které se vrací ze zahraničí po dlouhodobějším pobytu. Legislativa žádá omezení nebo sankce, které by měly vliv na jejich každodenní život, nepředpokládá. Zastupitelský úřad nemá povědomí, že by v Uzbekistánu existovala nějaká reintegrace nebo naopak omezení pro občany vracející se ze zahraničí. Přístup k sociálnímu, zdravotnímu systému vzdělání i na trh práce mají tito občané s omezením špatné ekonomické situace země, která ovšem dopadá na všechny obyvatele. Zastupitelský úřad nedisponuje bližšími informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu; podle legislativy žádný postih ani nebezpečí těmto osobám nehrozí. Jak již bylo

uvedeno výše, nepřátelé režimu jsou uzbeckými orgány sledováni, avšak ekonomičtí nebo studijní migranti úřady obvykle nezajímají. Také informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2018 rovněž uvádí, že zastupitelský úřad nedisponuje bližšími informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Dle legislativy jim žádný postih ani nebezpečí nehrozí. Informace uvádí, že obecně lze konstatovat postupné uvolňování represivního postupu režimu vůči obyvatelstvu. Nadále existuje nekompromisní přístup vůči odpůrcům a oponentům režimu, kteří by mohli v politické nebo ekonomické oblasti narušit zájem vládnoucí elity. Posun je možno spatřovat v tom, že od dřívějšího preventivního útlaku celé společnosti dochází k přechodu na selektivní směřování represivních akcí. Pozitivním se může jevit zrušení povinnosti získat výjezdní povolení – výjezdní štítek k cestě do zahraničí vlepovaný do cestovního pasu, ke kterému došlo k 1. 1. 2019. Současně s touto změnou byl zaveden nový vzor biometrického cestovního pasu a stávající cestovní pasy byly legislativně přeměněny na vnitrostátní identifikační doklad. Občané Uzbekistánu mají nadále povinnost registrovat se při dlouhodobých pobytech v zahraničí na zastupitelském úřadu a jejich cesty a pobyt v zahraničí jsou kontrolovatelné díky důsledným hraničním kontrolám a razítkování v pasu.

9. Ke dni 13. 3. 2013, kdy žalovaný rozhodl o udělení doplňkové ochrany žalobci, nebylo tedy možno s ohledem na shora uvedené informace o Uzbekistánu vyloučit, že by žalobci v případě nuceného návratu nehrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu s ohledem na hrozící nebezpečí postihu a trestání navrátilých se občanů ze zahraničí, včetně žadatelů o mezinárodní ochranu. Podle nynějších informací však takové nebezpečí může hrozit sledovaným odpůrcům režimu, zatímco ekonomičtí migranti či migranti studijní státní orgány nezajímají. Žalobce v řízení uváděl, že se obává zadržení, nicméně zároveň vypověděl, že žádné problémy s uzbeckou policií neměl a nezminil se o žádných politických aktivitách, pro které by v případě nuceného návratu do země původu měl být postihován. Pakliže se nezaregistroval na zastupitelském úřadu a pobýval v České republice déle než po dobu platnosti výjezdního štítku, není ani tato skutečnost překážkou pro návrat do Uzbekistánu, neboť žádné sankce v tomto směru legislativa podle informace MZV ČR z 22. 11. 2017 nepřepokládá.

10. Krajský soud ze shora uvedených důvodů nemůže souhlasit se zásadní žalobní námitkou žalobce, že v nynějším řízení nebylo prokázáno, že došlo k takové zásadní změně v zemi jeho původu, která umožňuje učinit závěr o neexistenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Se zřetelem k obsahu výše uvedených informací nemůže krajský soud přisvědčit tomu, že tvrzení žalovaného, že samotný pobyt uzbeckých občanů v zahraničí a absence potřebných dokladů, překročení platnosti výjezdní doložky či jiné podobné skutečnosti nepředstavují žádné zásadní ohrožení či dokonce nebezpečí vážné újmy, se jeví spíše jako spekulativní a založený na domněnkách. S ohledem na obsah použitých informací o Uzbekistánu v řízení o nynější žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany nemůže krajský soud souhlasit s dalším tvrzením, a sice že situace občanů navrátilých se po vypršení platnosti výjezdního štítku je naprosto totožná jako v době vydání předchozích rozhodnutí žalovaného ve věci udělení doplňkové ochrany žalobci. Použité informace považuje přitom soud za aktuální, vyvážené a dostatečné pro rozhodnutí žalovaného; žalobní námitka týkající se porušení ust. § 3 správního řádu tím,

že si žalovaný neopatřil dostatek zjištění pro své rozhodnutí, je tedy rovněž nedůvodná. Ve shodě s žalovaným, považuje za vhodné krajský soud zdůraznit, že problematiku legalizace pobytu cizinců na území České republiky řeší zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jehož institutu žalobce mohl a může využít, přičemž tyto instituty nelze nahrazovat formou azylu či doplňkové ochrany dle zákona o azylu.

11. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud žalobu žalobce v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl, přičemž v této věci rozhodl rozsudkem bez jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.
12. Ustanovené právní zástupkyni žalobce byla přiznána odměna za jeho zastupování v rozsahu dvou úkonů právní pomoci po 3 100 Kč a dvou režijních paušálů po 300 Kč, celkem tedy 6 800 Kč v souladu s ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. S připočtením 21 % daně z přidané hodnoty ve výši 1 428 Kč činí pak celkem odměna právní zástupkyně 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 9. prosince 2019

JUDr. Petr Indráček
samosoudce